

**EUROPOS SAJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2009 m. gruodžio 11 d.
(OR. en)**

EUCO 6/09

**CO EUR 6
CONCL 4**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: **EUROPOS VADOVŲ TARYBA
2009 M. GRUODŽIO 10–11 D.**

IŠVADOS

Delegacijoms pateikiamos Europos Vadovų Tarybos (2009 m. gruodžio 10–11 d.) išvados

Naujoji Lisabonos sutartis sudarys Sąjungai sąlygas sutelkti visą dėmesį į ateities problemas. Artimiausiais mėnesiais bus toliau dirbama siekiant užtikrinti visišką jos įgyvendinimą; visų pirma šis darbas bus susijęs su Europos išorės veikslių tarnybos kūrimu ir piliečių iniciatyva priimamais teisės aktais. Atkreipdama dėmesį į tai, kad pastebima ekonominės padėties stabilizavimosi požymių, Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kaip svarbu plėtoti patikimas ir koordinuojamas įvairiapusio skatinimo politikos nutraukimo strategijas, kai bus visiškai užtikrintas atsigavimas. Pastaraisiais mėnesiais ES padarė nemažą pažangą stiprindama reguliavimo sistemą, visų pirma Taryboje buvo susitarta dėl iš esmės naujos Europos finansų priežiūros struktūros. Kadangi ES susiduria su svarbiais struktūriniais uždaviniais, būtina įvertinti Lisabonos strategijos poveikį ir parengti naują strategiją, kuri taip pat atitiktų naujus uždavinius. Europos Vadovų Taryba priėmė naują 2010–2014 m. daugiametę programą – Stokholmo programą, kuri sudarys sąlygas toliau plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Europos Vadovų Taryba pasikeitė nuomonėmis apie tai, kaip ES galėtų geriausiai prisidėti, kad užtikrintų sėkmingus Kopenhagos konferencijos dėl klimato kaitos rezultatus. Patvirtindama poziciją, dėl kurios ji susitarė spalio mėn. susitikime, ji nurodė, kad ES ir jos valstybės narės yra pasirengusios prisidėti teikiant skubią paramą, 2010 m.–2012 m. laikotarpiu kasmet skirdamos 2,4 mlrd. EUR. Europos Vadovų Taryba priėmė deklaracijas dėl Irano ir dėl Afganistano.

o

o o

Europos Vadovų Tarybos susitikimas prasidėjo Europos Parlamento Pirmininko Jerzy Buzek pranešimu, po kurio buvo pasikeista nuomonėmis.

o
o o

I. Instituciniai klausimai

1. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad gruodžio 1 d. įsigaliojo Lisabonos sutartis. Sutartimi Sąjungoje įtvirtinta stabili ir ilgalaikė institucinė sąranga, o Sąjungai sudarytos sąlygos visą dėmesį skirti būsimų uždavinių sprendimui.
2. Pirmininkaujant Švedijai atliktas intensyvus parengiamasis darbas, apibūdintas pirmininkaujančios valstybės narės ataskaitoje (dok. EUCO 5/1/09), sudarė sąlygas sklandžiam Sutarties įsigaliojimui. Gruodžio 1 d. pradėjo eiti pareigas Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Herman Van Rompuy ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton.
3. Europos Vadovų Taryba prašo vyriausiosios įgaliotinės, remiantis pirmininkaujančios valstybės narės ataskaita, kurią Europos Vadovų Taryba patvirtino 2009 m. spalio 29 d., skubiai pateikti pasiūlymą dėl Europos išorės veiksmų tarnybos darbo organizavimo ir veikimo, kad ji ir susijusius teisės aktus būtų galima priimti iki 2010 m. balandžio mėn. pabaigos. Valstybės narės toliau teiks pasiūlymus šioje srityje.

4. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad Komisija pradėjo viešas konsultacijas dėl piliečių iniciatyvos. Ji prašo Komisijos kuo greičiau pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, kad jį būtų galima priimti pirmąjį 2010 m. pusmetį.
5. Atsižvelgdama į 2008 m. gruodžio mėn. ir 2009 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas, Ispanijos Vyriausybė pateikė pasiūlymą dėl Sutarčių nuostatų, susijusių su pereinamojo laikotarpio priemonėmis dėl Europos Parlamento sudėties, pakeitimų. Europos Vadovų Taryba nusprendė konsultuotis su Europos Parlamentu ir Komisija siekdama, kad šis pasiūlymas būtų greitai išnagrinėtas.

II. Ekonomikos, finansų ir užimtumo padėtis

6. Ekonomikos ir finansų krizė sukėlė pasaulio ekonomikai rimtų problemų ir buvo didžiausio nuo XX a. ketvirtojo dešimtmečio ekonomikos nuosmukio priežastimi. Kad įveiktų krizę, ES ir jos valstybės narės nuo 2008 m. gruodžio mėn. įgyvendino įvairias specialias priemones, įskaitant Europos ekonomikos atgaivinimo planą. Paramos priemonės buvo būtinos norint atkurti pasitikėjimą finansų rinkomis ir užtikrinti tinkamą jų veikimą, taip pat sumažinti krizės poveikį augimui ir užimtumui.
7. Jau pastebima ekonominės padėties stabilizavimosi požymių, o pasitikėjimas didėja. Prognozuojamas nedidelis atsigavimas 2010 m., po kurio 2011 m. augimas vėl turėtų būti didesnis. Tačiau tebesama netikrumo ir pažeidžiamumo, be to, manoma, kad užimtumo ir socialinė padėtis 2010 m. dar pablogės. Todėl turėtų būti toliau vykdoma ekonomikos rėmimo politika, kuri turėtų būti nutraukta tik tuomet, kai bus visiškai užtikrintas atsigavimas. Kad pateisintų lūkesčius ir sustiprintų pasitikėjimą, Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina, kaip svarbu plėtoti patikimą ir koordinuojamą įvairiapusio skatinimo politikos nutraukimo strategiją ir apie ją informuoti.

Pasitraukimo strategijos

8. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad fiskalinio pasitraukimo strategija bus įgyvendinama pagal Stabilumo ir augimo pakta, kuris tebėra ES biudžeto sistemos kertinis akmuo. Rekomendacijos šalims pagal perviršinio deficito procedūrą, visų pirma gruodžio 2 d. Tarybos priimtose rekomendacijose, yra svarbi patikimos viešųjų finansų būklės atkūrimo priemonė. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba pakartoja spalio 20 d. išvadas dėl fiskalinio pasitraukimo strategijos ir primena, kad strategija apims konsolidavimą, kurio sparta turės gerokai viršyti 0,5 % BVP per metus, derinant su struktūrinėmis reformomis, kuriomis grindžiamas ilgalaikis fiskalinis tvarumas. Fiskalinis konsolidavimas turėtų būti pradėtas ne vėliau kaip 2011 m., o kai kuriose valstybėse narėse, kurių ekonominės aplinkybės tai leidžia, ir anksčiau, jeigu iš Komisijos prognozių ir toliau bus matyti, kad ekonomika vis labiau atsigauna ir šis procesas tampa savaiminis.
9. Pasitraukimo strategijos turi būti įvairiapusiškesnės, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad finansinės paramos schemas reikia panaikinti. Tolesniame darbe turi būti vadovaujamas 2009 m. gruodžio 2 d. Tarybos nustatytais finansų sektoriui teikiamos paramos nutraukimo principais. Itin svarbu suformuoti koordinuotą požiūrį, kuriuo būtų atsižvelgiama į finansų stabilumą bei aplinkybes atskirose valstybėse narėse ir kurio laikantis būtų nustatomos tinkamos paskatos finansų įstaigoms, kad jos nebepriklausytų nuo viešosios finansinės paramos.
10. Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad siekiant išvengti neigiamo šalutinio poveikio valstybės narės turėtų deramai koordinuoti laipsnišką viešosios paramos priemonių panaikinimą, nustatant jo laiką turėtų būti atsižvelgta į daugybę įvairių aspektų, laikantis 2009 m. gruodžio 2 d. Tarybos išvadų, o laipsniškai naikinant paramą, atsižvelgiant į aplinkybes atskirose valstybėse narėse, reikėtų pradėti nuo vyriausybės garantijų.
11. Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą tęsti su pasitraukimo strategijomis susijusį darbą ir iki 2010 m. birželio mėn. pateikti pranešimą apie padėtį fiskalinėje srityje ir finansų sektoriuje.

Finansų rinkos, įskaitant priežiūrą

12. Finansų krizė aiškiai pademonstravo dabartinės finansų įstaigų reguliavimo sistemos ir priežiūros priemonių trūkumus. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina greitus ir ryžtingus Tarybos veiksmus, nes ji susitarė dėl iš esmės naujos Europos finansų priežiūros struktūros. Ši nauja struktūra bus sukurta taip, kad būtų atkurtas vartotojų bei investuotojų pasitikėjimas finansų rinkomis, ateityje būtų suteikta didesnė apsauga nuo ekonomikos burbulų bei krizių, sustiprintas stabilumas, o priežiūra būtų suderinta su realia rinkos integracija.

13. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Tarybos sutartą bendrą požiūrį į išsamų dokumentų paketą, skirtą naujai Europos Sąjungos priežiūros sistemai. Nauja Europos sisteminės rizikos valdyba suteiks Europos Sąjungai makroekonominės rizikos stebėsenos sistemą ir teiks įspėjimus dėl rizikos bei rekomendacijas dėl taisyklių veiksmų, kai tokia rizika yra didelė. Trys naujos bankų, draudimo ir vertybinių popierių rinkų priežiūros institucijos rengs bendrus techninius standartus, joms teks svarbus koordinavimo vaidmuo priežiūros institucijų kolegijose, jos galės efektyviai veikti ekstremalių finansinių situacijų atveju ir užtikrins nuoseklų ES teisės taikymą, *inter alia*, pasitelkiant privalomą tarpininkavimą. Europos Vadovų Taryba laukia derybų su Europos Parlamentu, siekdama, kad dokumentai būtų greitai priimti ir naujoji sistema galėtų pradėti veikti 2010 m.

14. Tai, kad Taryba patvirtino bendrą požiūrį, susijusį su Kapitalo poreikių direktyvos pakeitimais, yra dar vienas žingsnis siekiant stiprinti finansų reguliavimą atsižvelgiant į finansų krizę. Ja padidinami tam tikros bankininkystės veiklos kapitalo poreikiai ir nustatomos aiškios bei privalomos taisyklės dėl atlyginimų, atitinkančios G20 vadovų patvirtintas taisykles. Finansų sektoriaus atlyginimų politika turi būti skatinamas patikimas bei veiksmingas rizikos valdymas ir ja turėtų būti padedama ateityje išvengti ekonomikos krizių. Europos Vadovų Taryba laukia, kad Europos Parlamentas greitai pasiektų galutinį susitarimą. Europos Vadovų Taryba prašo finansų sektoriaus nedelsiant įgyvendinti patikimą kompensavimo praktiką ir todėl ragina valstybes nares skubiai apsvarstyti esamas trumpalaikių priemonių galimybes. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą atidžiai stebėti patikimų kompensavimo principų įgyvendinimą. Europos Vadovų Taryba taip pat ragina toliau daryti pažangą kovojant su procikliškumu bankų sektoriuje ir prašo Komisijos 2010 m. pateikti daugiau pasiūlymų, atsižvelgiant į Bazelio komitete vykdomą darbą.

15. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, jog svarbu atnaujinti finansų įstaigų ir visuomenės, kuriai jos tarnauja, ekonominę bei socialinę sutartį ir užtikrinti, kad esant palankioms sąlygoms visuomenė galėtų naudotis teikiama nauda ir būtų apsaugota nuo rizikos. Europos Vadovų Taryba ragina TVF atliekant peržiūrą apsvarstyti visas galimybes, įskaitant draudimo mokesčius, problemų sprendimo fondus, nenumatytų atvejų kapitalo susitarimus ir bendrą finansinių sandorių mokestį.

Atsižvelgdama į 2009 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas, ji ragina Tarybą ir Komisiją nustatyti pagrindinius principus, kurių reikėtų laikytis nustatant naujas visuotines priemones.

16. Europos Vadovų Taryba taip pat pabrėžia, kad būtina paspartinti darbą, susijusį su Direktyvos dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kurioje turėtų būti nagrinėjamas ir tinkamos atlyginimų politikos klausimas, projektu. Ji palankiai vertina Komisijos ketinimą 2010 m. pateikti pasiūlymus dėl teisės aktų, kuriais būtų siekiama gerinti išvestinių finansinių priemonių rinkų stabilumą ir skaidrumą.

Nauja ES 2020 m. strategija

17. ES tenka spręsti svarbius struktūrinius uždavinius. Todėl prieš dešimt metų buvo pradėta vykdyti Lisabonos strategija. Ši strategija atnešė naudos, nes buvo sukurtas Europos konkurencingumo didinimo pagrindas ir skatinamos struktūrinės reformos. Atėjo laikas įvertinti Lisabonos strategijos poveikį, visų pirma suplanuoti būsimą veiklą. Atsižvelgiant į krizės ekonominį bei socialinį poveikį, taip pat į problemas, kurias kelia visuomenės senėjimas, didėjanti nelygybė ir klimato kaita, labiau nei bet kada reikalingas naujas požiūris. Siekiant toliau didinti konkurencingumą ir ES tvaraus ekonomikos augimo potencialą, plataus užmojo peržiūroje naujoje strategijoje didžiausias dėmesys turi būti nukreiptas į ilgalaikes reformas.
18. Remiantis jau padarytu darbu, laikotarpį iki pavasarį įvyksiančio Europos Vadovų Tarybos susitikimo reikėtų išnaudoti tam, kad būtų apibrėžti tokios 2020 m. ES strategijos elementai ir išnagrinėta, kaip užtikrinti tvarius viešuosius finansus kartu išsaugant investicijas ir socialinę gerovę, kaip sukurti veiksmingas įtraukiąsias darbo rinkas, kaip toliau stiprinti vidaus rinką ir kaip visapusiškai pasinaudoti išorės prekybos ir atvirumo teikiamais tarpusavio privalumais. Kiti svarbūs klausimai, kuriuos reikia išnagrinėti, yra susiję su ekologiškesnės ekonomikos teikiama nauda, verslo aplinkos, visų pirma MVĮ ir pramoninės bazės atžvilgiu, gerinimu ir žinių bazės stiprinimu valstybių narių ekonomikoje, įskaitant mokslinius tyrimus ir inovacijas. Todėl reikėtų dėti visas galimas pastangas siekiant užtikrinti ekonominę, socialinę bei teritorinę sanglaudą ir lyčių lygybę.
19. Kartu Europos Vadovų Taryba ragina iš naujo apsvarstyti taikytiną metodiką; reikalinga veiksmingesnė ir skaidresnė valdymo struktūra, skirta apčiuopiamiems rezultatams pasiekti. Atsižvelgiant į tai, itin svarbu vykdyti politikos priemonių stebėseną ir atlikti jų vertinimą. Taip pat reikia toliau svarstyti, kaip būtų galima gerinti ekonominės politikos koordinavimą ir geriausiai pasinaudoti šalims skirtomis rekomendacijomis siekiant stiprinti nacionalinių ir ES priemonių sąsają bei stiprinti nacionalinę atsakomybę, socialiniams partneriams ir regionų bei vietos valdžios institucijoms atliekant aktyvesnį vaidmenį.

20. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija pradėjo konsultacijas dėl būsimos strategijos, ir tikisi 2010 m. kuo anksčiau pradėti svarstyti plataus užmojo pasiūlymą, kad jį būtų galima visapusiškai aptarti Europos Vadovų Taryboje, be kita ko, 2010 m. pavasarį įvyksiančiame jos susitikime.

Tvaraus vystymosi strategija

21. Tvarus vystymasis tebėra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos tikslų pagal Lisabonos sutartį. Kaip pabrėžiama pirmininkaujančios valstybės narės ataskaitoje dėl Sąjungos tvaraus vystymosi strategijos 2009 m. peržiūros (dok. 16818/09), strategija ir toliau bus užtikrinama ilgalaikė vizija ir ji sudarys visų sričių Sąjungos politiką bei strategijas apimančią politikos sistemą.
22. Dėl kai kurių netvaraus vystymosi tendencijų reikia skubiai imtis veiksmų. Reikia dėti dideles papildomas pastangas, kad būtų sumažinta klimato kaita ir prisitaikyta prie jos, sumažintas didelis energijos suvartojimas transporto sektoriuje ir sustabdytas biologinės įvairovės bei gamtos išteklių nykimas. Kad būtų pereita prie saugios ir tvarios mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ir mažai išteklių naudojančios ekonomikos, ateityje reikės kryptingesnių veiksmų. Ateityje atliekant peržiūras prioritetiniai veiksmai turėtų būti aiškiau apibrėžti. Valdymo, įskaitant įgyvendinimą, stebėsenos ir tolesnės veiklos mechanizmai turėtų būti sustiprinti, pavyzdžiui, nustatant aiškesnes sąsajas su būsima 2020 m. ES strategija ir kitomis įvairias sritis apimančiomis strategijomis.
23. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą sukurti forumą „Atokiausioji Europa“, kuriame galėtų dalyvauti visos valstybės narės ir atokiausi regionai, kaip išdėstyta 2008 m. spalio 17 d. pateiktame Komisijos komunikate. Įvadinis forumas bus surengtas 2010 m. gegužės 27–28 d. Briuselyje, o po to bus rengiamas kas dvejus metus.

24. Europos Vadovų Taryba primena, kad siekiama tikslo atlikti visapusišką biudžeto peržiūrą, apimančią visus ES išlaidų ir išteklių aspektus. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos pateikti ataskaitą, kad būtų galima pateikti gaires dėl prioritetų 2010 m. Europos Vadovų Taryba tikisi, kad ne vėliau kaip iki 2011 m. liepos mėn. Komisija pateiks pasiūlymą dėl kitos daugiametės finansinės programos.

III. Stokholmo programa. Atvira ir saugi Europa piliečių ir jų apsaugos labui

25. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina, kad yra pasiryžusi toliau plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, skirtą ES piliečių bei šioje teritorijoje gyvenančių asmenų labui ir jų apsaugai. Praėjus penkeriems metams nuo Hagos programos pradžios Sąjungai atėjo laikas peržiūrėti savo politiką siekiant veiksmingai spręsti naujus uždavinius, visapusiškai pasinaudojant Lisabonos sutarties teikiamomis galimybėmis. Šiuo tikslu Europos Vadovų Taryba priėmė naują daugiametę programą 2010–2014 m. – Stokholmo programą.
26. Europos Vadovų Tarybos nuomone, per ateinančius kelerius metus prioritetas turėtų būti teikiamas tam, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama piliečių ir kitų asmenų, už kuriuos ES atsako, interesams ir poreikiams. Bus siekiama užtikrinti, kad būtų gerbiamos pagrindinės teisės ir laisvės bei integralumas, tuo pačiu garantuojant saugumą Europoje. Itin svarbu, kad teisėsaugos priemonės ir priemonės, skirtos asmens teisėms, teisinės valstybės principams, tarptautinės apsaugos taisyklėms užtikrinti, būtų nuoseklios ir kad jos vienos kitas stiprintų. Stokholmo programoje pagrindinis dėmesys skiriamas toliau nurodytiems prioritetams.

27. **Pilietybės ir pagrindinių teisių propagavimas.** Europos pilietybė turi tapti realybe. Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė visų pirma privalo būti viena bendra erdvė, kurioje saugomos pagrindinės teisės. Šengeno erdvės plėtra turi būti tęsiama. Pagarba žmogui ir žmogiškajam orumui bei kitoms į Pagrindinių teisių chartiją ir į Europos žmogaus teisių konvenciją įtrauktoms teisėms yra pagrindinės vertybės. Pavyzdžiui, naudojimasis šiomis laisvėmis ir piliečių privatumas privalo būti užtikrinami ir už nacionalinių sienų ribų, visų pirma užtikrinant asmens duomenų apsaugą. Turi būti atsižvelgta į specialius pažeidžiamų žmonių poreikius, o Europos piliečiai ir kiti asmenys turi turėti galimybę naudotis visomis savo konkrečiomis teisėmis Europos Sąjungoje ir netgi atitinkamais atvejais už Sąjungos ribų.
28. **Teisės ir teisingumo Europa.** Siekiant įveikti dabartinį susiskaldymą, turi būti įtvirtinta sukurta Europos teisingumo erdvė. Pirmenybę reikėtų teikti mechanizmams, kurie sudaro palankesnes sąlygas naudotis teise kreiptis į teismą, kad žmonės galėtų naudotis savo teisėmis visoje Sąjungoje. Taip pat reikėtų gerinti teisės specialistų bendradarbiavimą bei jų mokymą ir mobilizuoti išteklius, siekiant pašalinti teisinius sprendimus kitose valstybėse narėse kliūtis.
29. **Europa, kuri teikia apsaugą.** Reikėtų parengti vidaus saugumo strategiją, kurios tikslas – toliau didinti saugumą Europos Sąjungoje ir taip apsaugoti Europos piliečių gyvybes bei užtikrinti jų saugą, taip pat spręsti su organizuotu nusikalstamumu, terorizmu ir kitomis grėsmėmis susijusius klausimus. Šia strategija turėtų būti siekiama stiprinti bendradarbiavimą teisėsaugos, sienų valdymo, civilinės saugos, nelaimių padarinių valdymo srityse, taip pat teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, kad Europa taptų saugesnė. Be to, Europos Sąjunga turėtų savo darbą grįsti valstybių narių solidarumu ir visapusiškai pasinaudoti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 222 straipsniu.
30. Galimybė atvykti į Europą globalizuotame pasaulyje. Reikia užtikrinti veiksmingesnes galimybes atvykti į Europą asmenims, kurie, kaip pripažinta, turi teisėtų interesų atvykti į ES teritoriją. Tačiau Sąjunga ir jos valstybės narės taip pat turi garantuoti savo piliečių saugumą. Integruotas sienų valdymas ir vizų politika turėtų būti vykdomi atsižvelgiant į šiuos tikslus.

31. **Europa už atsakomybę, solidarumą ir partnerystę migracijos bei prieglobsčio srityje.** Vienas iš svarbiausių Europos Sąjungos politinių tikslų tebėra parengti progresyvią ir išsamią Europos migracijos politiką, grindžiamą solidarumu ir atsakomybe. Reikia veiksmingai įgyvendinti visas atitinkamas teisės priemones; reikėtų visapusiškai pasinaudoti atitinkamomis agentūromis ir tarnybomis, veikiančiomis šioje srityje. Gerai valdoma migracija gali būti naudinga visiems suinteresuotiesiems subjektams. Europos imigracijos ir prieglobsčio paktas yra aiškus tolesnio vystymosi šioje srityje pagrindas. Europai reikės lanksčios politikos, kuria būtų reaguojama į valstybių narių prioritetus bei poreikius ir kuri sudarytų sąlygas migrantams išnaudoti visas savo galimybes. Tebegalioja tikslas iki 2012 m. sukurti bendrą prieglobsčio sistemą, o žmonėms, kuriems reikalinga apsauga, privalu užtikrinti galimybę naudotis teisiškai saugiomis ir veiksmingomis prieglobsčio procedūromis. Be to, siekiant išlaikyti patikimas ir tvarias imigracijos ir prieglobsčio sistemas Europos Sąjungoje, būtina užkirsti kelią nelegaliai migracijai, ją kontroliuoti ir su ja kovoti, nes ES susiduria su vis didesniais sunkumais dėl nelegalios migracijos srautų, visų pirma valstybės narės, kurių sienos yra ES išorės sienos, įskaitant pietines sienas, laikantis 2009 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadų.
32. **Europos vaidmuo globalizuotame pasaulyje – išorės aspektas.** Atsižvelgiant į ES politikos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje išorės aspekto svarbą reikia labiau integruoti šią politiką į Europos Sąjungos bendrąją politiką. Išorės aspektas yra nepaprastai svarbus siekiant spręsti pagrindines mums kylančias problemas ir suteikiant ES piliečiams daugiau galimybių dirbti ir vystyti verslo veiklą visame pasaulyje. Laisvės, saugumo ir teisingumo išorės aspektas yra esminis veiksnys siekiant sėkmingai įgyvendinti šios programos tikslus, ir todėl į jį turėtų būti ypač atsižvelgta įgyvendinant visus kitus ES užsienio politikos aspektus, su kuriais jis turėtų būti visapusiškai suderintas.
33. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos pateikti Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planą, kuris turėtų būti priimtas ne vėliau kaip 2010 m. birželio mėn., o iki 2012 m. birželio mėn. – jos laikotarpio vidurio peržiūrą.

IV. Kopenhagos konferencija dėl klimato kaitos

34. Kopenhagos konferencija yra istorinės svarbos galimybė tarptautinei bendrijai vieningai reaguoti į klimato kaitos keliamus uždavinius. Europos Vadovų Taryba primena 2009 m. spalio 30 d. priimtą poziciją, kurios ji turės laikytis derybose. Visos Šalys turi visapusiškai įsipareigoti siekti sudaryti visuotinį, išsamų ir plataus užmojo bei politiškai įpareigojantį Kopenhagos susitarimą, kuriame būtų atsižvelgta į visas sudedamąsias Balio veiksmų plano dalis ir remiamasi svarbiausiais Kioto protokolo elementais. Būtina Kopenhagos susitarimo sąlyga yra tai, kad būtų taikomi bendrai nustatyti, skaidrūs, tarptautiniai vertinimo, pranešimo ir patikrinimo standartai, tokiu būdu užtikrinant įsipareigojimų, veiksmų ir paramos skaidrumą bei atitiktį teisės aktams. Atsižvelgdama į tai, Europos Sąjunga remia pastangas stiprinti tarptautinį aplinkos valdymą. Susitarimas turėtų sudaryti sąlygas, pageidautina, per šešis mėnesius nuo Kopenhagos konferencijos parengti teisiškai privalomos priemonės, kuri būtų taikoma nuo 2013 m. sausio 1 d., galutinę redakciją.
35. Šioje srityje Europos Vadovų Taryba palankiai vertina neseniai keleto šalių patvirtintus išmetamųjų teršalų sumažinimo įsipareigojimus. Mūsų bendras tikslas turi būti neviršyti mokslininkų rekomendacijomis grindžiamos pasaulio klimato atšilimo dviem laipsniais ribos. Kai kurios Šalys dar nepateikė pasiūlymų, kurie atitiktų šį tikslą. Europos Vadovų Taryba primygtinai ragina išsivysčiusias šalis nedelsiant tai padaryti, o besivystančias, ypač labiau pažengusias šalis, įsipareigoti imtis tinkamų klimato kaitos švelninimo veiksmų.
36. Europos Sąjunga deda daugiausiai pastangų kovos su klimato kaita srityje. Siekdama visuotinio ir išsamaus susitarimo laikotarpiui po 2012 m. ES pakartoja savo pasiūlymą – 30 % sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, palyginti su 1990 m. lygiais, su sąlyga, kad kitos išsivysčiusios šalys irgi įsipareigos siekti panašaus išmetamųjų teršalų sumažinimo ir kad besivystančios šalys tinkamai prisidės atsižvelgdamos į savo įsipareigojimus bei atitinkamus pajėgumus.

37. Į Kopenhagos susitarimą turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl neatidėliotinių veiksmų, kurių būtų imtasi nuo 2010 m. Europos Vadovų Taryba pripažįsta, kad tam reikia didesnės finansinės paramos. Skubiai teikiama tarptautinė viešojo sektoriaus parama turėtų apimti specialią ir atskirai teikiamą paramą prisitaikymui prie klimato kaitos ir jos švelninimui, įskaitant miškininkystę, bei gebėjimų stiprinimui, ypač didelį dėmesį skiriant pažeidžiamoms ir mažiausiai išsivysčiusioms šalims. ES ragina išsivysčiusias šalis pranešti apie savo įnašus šiai paramai teikti, laikantis spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadų. ES neabejoja, kad bus pasiekta bendra 7 mlrd. EUR suma kasmet. ES ir jos valstybės narės yra pasirengusios prisidėti teikiant skubią paramą, skirdamos 2,4 mlrd. EUR kasmet 2010 m.–2012 m. laikotarpiu.
38. Be to, Europos Vadovų Taryba pripažįsta, jog iki 2020 m. būtina žymiai padidinti viešuosius ir privačiuosius finansinius srautus ir pakartoja savo 2009 m. spalio mėn. išvadas. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina esanti įsipareigojusi deramai prisidėti prie tarptautinės viešosios paramos.

V. Plėtra

39. Europos Vadovų Taryba patvirtina 2009 m. gruodžio 8 d. Tarybos išvadas dėl plėtros bei stabilizacijos ir asociacijos proceso.

VI. Išorės santykiai

Vystymasis

40. Europos Vadovų Taryba pripažįsta nuolatinį ekonomikos krizės poveikį skurdžiausioms šalims ir dar kartą patvirtina savo oficialios paramos vystymuisi įsipareigojimus; ji vėl svarstys šį klausimą 2010 m. birželio mėn. susitikime rengiantis JT aukščiausiojo lygio susitikimui.

Rytų partnerystė ir Viduržemio jūros šalių sąjunga

41. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad pradėta įgyvendinti Rytų partnerystė, apie kurią buvo paskelbta 2009 m. gegužės 7 d. Prahoje surengtame aukščiausiojo lygio susitikime, ir su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į visus naujausius veiksmus ir iniciatyvas, kurios sutvirtins bei pagilins ES ir partnerių santykius. Europos Vadovų Taryba pabrėžia Europos Sąjungos pasiryžimą tęsti Rytų partnerystės įgyvendinimą ir skatinti politines, socialines bei ekonomines reformas šalyse partnerėse, kurios sudarytų palankesnes sąlygas glaudesniems santykiams su Europos Sąjunga.

42. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad svarbu stiprinti ES ir Viduržemio jūros šalių partnerių partnerystę, ir palankiai vertina santykių stiprinimo procesą bei pastangas toliau gilinti bendradarbiavimą ir dialogą bei siekį sukurti Viduržemio jūros šalių sąjungos struktūras.

Iranas

43. Europos Vadovų Taryba priima priede pateiktą deklaraciją dėl Irano.

Afganistanas

44. Europos Vadovų Taryba priima priede pateiktą deklaraciją dėl Afganistano.

DEKLARACIJA DĖL IRANO

Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad Europos Sąjunga nuo 2004 m. stengiasi diplomatinėmis priemonėmis išspręsti Irano branduolinės programos klausimą. Europos Vadovų Taryba pareiškia, kad jai didelį susirūpinimą kelia tai, jog iki šiol Iranas nepadarė nieko, kad atkurtų tarptautinės bendruomenės pasitikėjimą išimtinai taikaus pobūdžio Irano branduoline programa. Europos Vadovų Tarybos nerimą padidino tai, kad Iranas, nesilaikydamas savo įsipareigojimų, slapta pastatė urano sodrinimo įmonę netoli Komo miesto ir pareiškė ketinantis statyti dar daugiau įrenginių.

Europos Vadovų Taryba dar kartą primygtinai ragina Iraną nedelsiant pradėti vykdyti visus savo įsipareigojimus pagal atitinkamas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos ir TATENA rezoliucijas, visų pirma – reikalavimus, išdėstytus 2009 m. lapkričio 27 d. TATENA valdytojų tarybos rezoliucijoje.

Europos Vadovų Taryba apgailestauja, kad Iranas atsisakė vykdyti TATENA siūlomą branduolinio kuro tiekimo Teherano mokslinių tyrimų reaktoriui programą, kuri padėtų didinti pasitikėjimą ir tuo pačiu patenkintų Irano medicininių radioaktyvių izotopų poreikį.

Europos Vadovų Tarybai didelį susirūpinimą kelia tai, kad Iranas atmetė Kinijos, Prancūzijos, Vokietijos, Rusijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Valstijų ir ES vyriausiojo įgaliotinio Javier Solana ne kartą teiktus siūlymus toliau svarstyti Irano branduolinę programą ir kitus abipusį susirūpinimą keliančius klausimus. Vis dėlto ji tebėra pasiryžusi siekti, kad Irano branduolinės programos klausimas būtų išspręstas diplomatinėmis priemonėmis. Pasiūlymas dėl derybų tebegalioja.

Europos Sąjunga toliau svarstys visus Irano branduolinės veiklos klausimo aspektus ir, atsižvelgdama į dvejojo poveikio priemones, netrukus priims sprendimą dėl tolesnių veiksmų. Todėl Europos Sąjunga ir toliau yra pasiruošusi bendradarbiauti su Iranu, kad šis klausimas būtų išspręstas derybų keliu, jeigu Iranas priims konkrečius sprendimus šiuo tikslu. Tačiau nuolatinis Irano priimtų tarptautinių įsipareigojimų nesilaikymas ir akivaizdus Irano nenoras tęsti derybas reikalauja aiškaus atsako, be kita ko, taikant atitinkamas priemones. Pagal dvejojo poveikio priemones Europos Sąjunga paremtų JT ST veiksmus, jei Iranas toliau nebendradarbiautų su tarptautine bendruomene savo branduolinės programos klausimu. Europos Sąjunga yra pasiruošusi imtis būtinų priemonių prisidėti prie šio JT ST proceso. Europos Vadovų Taryba prašo ES užsienio reikalų ministrų kitame Užsienio reikalų tarybos posėdyje apsvarstyti šiam tikslui skirtų kitų priemonių galimybes.

Europos Vadovų Taryba dar kartą pareiškia esanti labai susirūpinusi dėl tebesitęsiančių žmogaus teisių pažeidimų Irane. Europos Sąjunga toliau primins Irano Vyriausybei, kad šie reiškiniai kelia ES susirūpinimą, ir primins Iranui jo tarptautinius įsipareigojimus, įskaitant pagal tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad jai vis didesni susirūpinimą kelia Europos Sąjungos misijų darbuotojų ir Europos piliečių, kurie neseniai buvo teisiami, padėtis Irane, ir ragina skubiai bei besąlygiškai juos išlaisvinti. Laikoma, kad bet kokie veiksmai, nukreipti prieš vieną iš ES valstybių narių, yra veiksmai, nukreipti prieš visą ES.

DEKLARACIJA DĖL AFGANISTANO

Europos Vadovų Taryba pakartoja tvirtą ES įsipareigojimą skatinti stabilumą bei vystymąsi Afganistane ir Pakistane.

Todėl Taryba pabrėžia, kad ES yra pasirengusi remti Prezidentą Hamid Karzai vykdant jo prisiimtus įsipareigojimus penkiose pagrindinėse srityse, kurias jis nurodė inauguracijos proga pasakytoje kalboje: saugumo, valdymo ir kovos su korupcija, ekonomikos vystymo, taip pat žemės ūkio, taikos bei susitaikymo ir regioninio bendradarbiavimo srityse. Tam būtina glaudžiai ir strategiškai koordinuoti tarptautines pastangas, šiam procesui vadovaujant Jungtinių Tautų pagalbos misijai Afganistane.

Europos Vadovų Taryba primena, kad ES ėmėsi ryžtingų priemonių, kad būtų pasiektas bei sustiprintas nuoseklesnis ir labiau suderintas požiūris į ES veiksmus Afganistane bei Pakistane, pasitelkdama šiam regionui skirtą veiksmų planą.

Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad neseniai Prezidentas B. Obama pranešė apie sustiprintą Jungtinių Valstijų dalyvavimą ir tvirtesnius įsipareigojimus Afganistane ir Pakistane. Šis pranešimas paskelbtas tuo metu, kai visa tarptautinė bendruomenė šiam klausimui vėl skiria daug dėmesio ir atnaujina veiklą. Europos Sąjunga yra pasirengusi glaudžiai bendradarbiauti su Afganistanu, Jungtinėmis Valstijomis, regioniniais bei kitais tarptautinės bendruomenės partneriais sprendžiant problemas Afganistane.

Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad reikia ir toliau laikytis visapusiško požiūrio į problemas Afganistane, pasitelkiant politines, civilines / vystomasias ir karines priemones. Daugiausia dėmesio turi būti skiriama tam, kad būtų sudarytos palankios sąlygos Afganistano Vyriausybei nacionaliniu ir subnacionaliniu lygiu palaipsniui visiškai prisiimti atsakomybę už šalies saugumą, stabilizavimą ir socialinių bei ekonominių vystymąsi, ir pasiekti realių rezultatų. Todėl Europos Vadovų Taryba ypač pabrėžia, kad būtina stiprinti pajėgumus Afganistane. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės kasmet įvairiai civilinei, politinei ir vystomajai veiklai Afganistane jau išleidžia beveik 1 mlrd. EUR, be to, ES valstybės narės daug prisideda prie saugumo užtikrinimo per Tarptautines saugumo paramos pajėgas (ISAF). Europos Vadovų Taryba pakartoja ES įsipareigojimą Afganistano policijai ir teisingumo sektoriui, *inter alia*, pasitelkiant ES policijos misiją Afganistane.

2010 m. sausio 28 d. Londone turi būti surengta tarptautinė konferencija. Europos Vadovų Taryba tikisi, kad ta proga Afganistano Vyriausybė prisiims aiškius įsipareigojimus valdymo, visų pirma subnacionaliu lygiu, kovos su korupcija, kovos su narkotikais, reintegracijos ir socialinio bei ekonominio vystymosi srityse, ir užmegs tvirtus santykius su kaimyninėmis bei regiono šalimis. Savo ruožtu ES tikisi, jog tarptautinė bendruomenė toliau teiks politinę paramą, kad būtų užtikrintas saugumas, valdymas ir ekonominis vystymasis, įskaitant tarptautinio koordinavimo struktūros stiprinimą. Taigi ši konferencija bus žingsnis perduodant atsakomybę Afganistano valdžios institucijoms.

EUROPOS VADOVŲ TARYBAI PATEIKTŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

- Pirmininkaujančios valstybės narės pažangos ataskaita Europos Vadovų Tarybai – Lisabonos sutarties įgyvendinimas (dok. EUCO 5/09)
- 2009 m. ES tvaraus vystymosi strategijos peržiūra – Pirmininkaujančios valstybės narės ataskaita (dok. 16818/09)
- Dešimt Europos saugumo ir gynybos politikos metų: sunkumai ir galimybės (dok. 15649/09 + COR1 + COR2)
- 2009 m. gruodžio 8 d. Tarybos išvados dėl plėtros / stabilizacijos ir asociacijos proceso (dok. 17169/1/09 REV1)
- Gruodžio 2 d. Tarybos priimtose išvados dėl paramos schemų atsisakymo strategijos (dok. 17066/09)
- Ekonomikos ir finansų tarybos pirmininko laiškas dėl pažangos finansų priežiūros srityje (dok. 17398/09)
- Stokholmo programa. Atvira ir saugi Europa piliečių labai ir saugumui (dok. 17024/09)
- 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos priimtose išvados dėl integruotos jūrų politikos (dok. 15175/1/09 REV1)
